

4. ANLATALIM

S. 33

a. "GÖREVİMİZİ BİLELİM!" bölümünde verilen okuma materyal seçimi araştırmanız ile ilgili aşağıdaki ifadeleri tamamlayınız.

- Araştırma sürecimde iyi ki TDK ve ansiklopedilerden . Çünkü bilgiler güvenilir .
yararlandım
- Araştırma sürecimde keşke daha çok örnek toplasaydım . Çünkü sözlüğüm daha zengin olurdu .

b. Bu etkinlikte öğrendiklerinizden hareketle sonraki çalışma süreçlerine aktarmak istediklerinizi defterinize not alınız.

Önce amaç ve anahtar kelimeleri belirleyeceğim. Güvenilir kaynak seçeceğim (TDK, kitap). Notları tablo/kavram haritasına yerleştireceğim.

c. Okuma materyal seçimi göreviniz sırasında aldığınız notları gözden geçiriniz ve aşağıdaki konulardan birini seçip defterinize küçük bir sözlük hazırlayınız. Sözlüğünüzün başında o konuyu neden seçtiğinize de değininiz.

Cevap: "İstanbul Sözlüğü"nü seçtim; çünkü yaşadığım şehrin kelimelerini öğrenmek ve yaşatmak istiyorum. Vapur: Boğaz'da yolcu taşıyan deniz aracı; İskele: vapurun yanaştığı yer; Poyraz: kuzeydoğudan esen serin rüzgâr; Lodos: güneybatıdan esen sıcak rüzgâr; Simit: susamlı halka ekmek.

Bir yakınınızın sıkça kullandığı söz varlığından oluşan bir sözlük (Ninemin Sözlüğü, Anne Sözlüğü vb.)

Sözlüğünüzdeki unsurları öyküleme yoluyla anlatınız.

Bir yöreye özgü kelimeleri içeren sözlük (Konya Sözlüğü, Ege Sözlüğü vb.)

Sözlüğünüzdeki unsurları tanımlama ifadeleri ile anlatınız.

Çok sevdiğiniz bir film, sanatçı vb. ile ilgili sözlük (Barış Manço Sözlüğü, Çizgi Film Kahramanları Sözlüğü vb.)

Sözlüğünüzdeki unsurların özelliklerini açıklayıcı ifadelerle anlatınız.

Özel bir alana yönelik resimli sözlük (Resimli Futbol Sözlüğü, Resimli Sosyal Medya Sözlüğü vb.)

Sözlüğünüzdeki unsurları resim çizerek betimleme yoluyla anlatınız.

Ninemin Sözlüğü (neden: Ninemin sözleri sıcacık ve öğüt dolu):

Kuzum: "Kuzum gel." dediğinde içim ısınırdı, kendimi güvende hissedirdim.
İmece: "Komşularla imece yapalım." derdi, hep birlikte tarlayı toplardık.
Bereket: Sofraya "Bereketli olsun." deyip ekmeği paylaştık.
Azim: "Azimle iş biter." sözüyle yorulsam da bırakmazdım.

İstanbul Sözlüğü (tanımlama):

Vapur: Boğaz'da yolcu taşıyan deniz aracı.
İskele: Vapurun yanaştığı yolcu biniş yeri.
Poyraz: Kuzeydoğudan esen serin rüzgâr.
Lodos: Güneybatıdan esen sıcak ve nemli rüzgâr.

Barış Manço Sözlüğü (açıklayıcı):

7'den 77'ye: Her yaşta izleyiciye seslenen TV programı.
Gülpembe: Sevgi ve özlemi anlatan ünlü şarkısı.
Dönence: Düşündüren, şiirsel sözleriyle bilinen bir eser.

Resimli Futbol Sözlüğü'nü çizdim: Sahanın uzun kenarı taç çizgisi, kısa kenarı kale çizgisi; ortada yarı saha çizgisi, orta yuvarlak ve başlama noktası var. Her kalenin önünde ceza alanı (içinde penaltı noktası, ceza yayı, kale alanı) ve köşelerde korner bayrakları ile köşe yayları bulunur.

5. ANLATALIM

a. Sınıf tahtasına bir alfabe bulutu çiziniz. Öğretmeninizin rehberliğinde gruplar hâlinde tahtaya kalkıp her biriniz birer harf seçiniz. Dilimizin zengin söz varlığından yararlanarak seçtiğiniz harfle başlayan bir kelime/kelime grubu yazınız. "Ç" harfi içinse içinde "ğ" olan bir kelime yazınız.

Örnek alfabe bulutu: A-arkadaş, B-bahar, C-cümle, Ç-çınar, D-deniz, E-emek, F-fener, G-göğüs (içinde "ğ"), H-hayal, I-ışık, İ-iyilik, J-jandarma, K-kalem, L-lale, M-mutluluk, N-nehir, O-okul, Ö-özgürlük, P-pencere, R-rüya, S-sevgi, Ş-şeker, T-tarih, U-umut, Ü-üzüm, V-vadi, Y-yıldız, Z-zaman.

b. Alfabe bulutu tamamlandığında tahtada yazılı olan kelimelerden onunu seçiniz. Aşağıdaki sorulara verdiğiniz cevaplardan hareketle yazınızı planlayınız.

Seçtiğim 10 kelime: deniz, çınar, arkadaş, sevgi, umut, yıldız, okul, kalem, lale, rüya.

Plan: Giriş—okuldan çıkıp çınar altına gidiyorum; Gelişme—arkadaşımla deniz, yıldız ve rüyalarımızı konuşup kalemle defterime laleler çiziyorum; Sonuç—sevgi ve umutla eve dönüyorum.